

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2018 s výhľadom na roky 2019 a 2020

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2018 – 2020 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2018.

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2018 s výhľadom na roky 2019 - 2020 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe. Výdavková časť rozpočtu na rok 2018 nie je vypracovaná vo forme programového rozpočtu, nakoľko v súvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy platnej od 1.1.2014 obce do 2000 obyvateľov nie sú povinné zostavovať programový rozpočet.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roku vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- zákonom č. 583/2004 Z.z.o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- zákonom č. 582/2004 Z.z.o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p., na základe ktorého je pripravený návrh VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2018

- zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí.

- zákonom č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných, stredných a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy (v súvislosti s ním je pripravený návrh VZN podrobnostiach financovania a určenie dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2018).

- ústavným zákonom č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti, čl.9, odst. 1.

- nariadením vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p., a to dňa 21. 11. 2017, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. Ako viacročný rozpočet na roky 2018 – 2020 je dôležitým ekonomickým nástrojom obce, v ktorom sú vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb občanov na tri roky.

Viacročný rozpočet na roky 2018 – 2020 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je vždy záväzný. Rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú len orientačný charakter. Ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch, nakoľko je pomerne náročné odhadnúť 3 roky dopredu, aká bude situácia v príjmoch obce, aké budú jej potreby, od čoho sa potom odvíjajú aj výdavky obce. Z toho dôvodu sa ani v rozpočte na uvedené roky neobjavujú žiadne kapitálové výdavky, čo potom skresľuje aj celkový hospodársky výsledok na tieto ďalšie roky.

Rozpočet obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené vzťahy štátu k rozpočtu obce, ktorými sú podiely na daniach v správe štátu a dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. V návrhu rozpočtu sú vyjadrené aj vzťahy k právnickým a fyzickým osobám, podnikateľom pôsobiacim na území obce a tiež k rozpočtovým organizáciám, ktorých zriaďovateľom je obec.

Viacročný rozpočet na roky 2018 – 2020 je v súlade s § 10 ods. 3 – 7 zákona č. 583/2004 Z.z. rozpočtových pravidiel územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n.p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie

Celková bilancia rozpočtu

Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti určuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti vo vzťahu k dosiahnutému stavu dlhu verejnej správy k podielu na HDP. Vláda SR v súlade s rozpočtovými cieľmi očakáva postupný pokles hrubého dlhu verejnej správy až k úrovni 45,4% HDP v roku 2020, pričom mimo sankčné pásma definované ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti by sa mohol dostať už v roku 2019, kedy sa predpokladá, že dosiahne 47,7% HDP. Dlh týmto neprekročil hranicu ústavného zákona spojenú s povinnosťou zostaviť rozpočet s nerastúcimi výdavkami (čl. 12, ods. 5 písm. d), t. j. 55 %.

Celkový návrh rozpočtu na rok 2018 je koncipovaný ako prebytkový v objeme **101 360 €**. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške **118 370 €**, kapitálový rozpočet ako schodkový v celkovom objeme - **263 010 €**. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného rozpočtu a prevodom prostriedkov z rezervného fondu v celkovej výške **246 000 €**.

Tabuľka č. 1

Rozpočtové roky	2018	2019	2020
Príjmy bežné celkom	1 226 015	1 246 520	1 256 420
v tom: obec	1 157 465	1 177 970	1 187 870
ZŠ	50 200	50 200	50 200
MŠ	18 350	18 350	18 350
Príjmy kapitálové	2 990	0	0
Výdavky bežné celkom	1 107 645	1 047 910	1 054 640
v tom: obec	433 175	373 460	380 190
ZŠ	518 880	518 860	518 860
MŠ	155 590	155 590	155 590
Výdavky kapitálové	266 000	0	0
v tom: obec	259 000	0	0
ZŠ	7 000	0	0
Hospodárenie obce	101 360	198 610	201 780
v tom:			
Bežný rozpočet	118 370	198 610	201 780
Kapitálový rozpočet	- 263 010	0	0
Finančné operácie	246 000		

Ak chceme posúdiť realnosť rozpočtu na rok 2018, musíme vychádzať z minulého vývoja jednotlivých príjmov a výdavkov a tiež z príčin, ktoré ich spôsobili, nakoľko výdavky rozpočtu, či už bežné alebo kapitálové sa odvíjajú od príjmov rozpočtu.

ROZPOČET PRÍJMOV BEŽNÉHO ROZPOČTU

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 5 rokov, teda v rokoch 2012 – 2016 a tiež odhad plnenia rozpočtu na rok 2017 a navrhovaný rozpočet na rok 2018.

Tabuľka č. 2

Rok	Rozpočet príjmov	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia	Rozpočet dane z nehnuteľ.	% plnenia	Rozpočet poplatkov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transférov zo ŠR do školstva	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2012	812 990	107	347 520	99,95	89 180	108,06	35 000	115,11	30 000	84,12	278 915	114,64
2013	866 834	112,14	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	104,49	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	114,39	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	109,93	450 000	114	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	102,78*	490 000	100*	126 280	100*	43 000	100*	31 000	100*	372 000	101,41*
2018	1 157 465	x	541 000	x	126 780	x	41 000	x	27 000	x	387 000	x

Z predchádzajúcej tabuľky (stĺpec 1 a 1a) je vidieť pravidelné každoročné prekročenie **bežných príjmov**. To vypovedá o skutočnosti, že pri zostavovaní rozpočtu sa prísne dodržiava zásada opatrnosti a rozpočtované príjmy nie sú nadhodnotené. V roku 2017 očakávame prekročenie bežných príjmov o 2,78 %. Toto plnenie je vcelku reálne, skutočnosť môže byť o niečo vyššia, nakoľko plnenie bežných príjmov k 30.09. 2017 predstavovalo 79,27 %, čo presahuje plnenie zodpovedajúce uvedenému obdobiu o 4,27 %.

Výnos **podielovej dane** je stanovený zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Ide o najdôležitejší a najväčší príjem obecného rozpočtu (je to príjem z podielu na dani z príjmov fyzických osôb, ktoré majú trvalý pobyt v obci). Pri pohľade na tabuľku č. 1 vidíme, že v roku 2018 tento príjem bude tvoriť 46,74 % bežných príjmov rozpočtu obce a 44,13 % celkových bežných príjmov.

Suma rozpočtu tejto položky sa určuje z odhadov ministerstva financií a z tabuľky č. 2 (stĺpec 2 a 2a) je vidieť, že v priebehu posledných rokov (s výnimkou roku 2012) sme zo štátneho rozpočtu dostali takmer vždy vyššiu sumu, ako bol počiatočný odhad. V predloženom návrhu rozpočtu je síce odhadované plnenie vo výške 100 %, ale z plnenia rozpočtu k 30.09.2017 môžeme takmer s istotou predpokladať, že táto suma bude prekročená, nakoľko k uvedenému dátumu činilo plnenie 84,13 %, čo je o 9,13 % viac, ako pripadá na uvedené obdobie. Rozpočet na rok 2018 už túto skutočnosť zohľadňuje, a to 10,41 % -ným navýšením oproti rozpočtovanej sume v roku 2017.

Zo skupiny **miestnych daní** (dane z nehnuteľností, a to z pozemkov, stavieb, bytov, daň za psa, za nevýherné hracie prístroje, daň za ubytovanie, za využívanie verejného priestranstva, a daň za komunálne odpady a drobné stavebné odpady) najväčší podiel predstavujú **dane z nehnuteľností** (stĺpec 3 a 3a).

V roku 2016 sa navýšila rozpočtovaná suma dane z nehnuteľnosti o 6,77 %, nakoľko OZ Obce

Majcichov prijalo VZN č. 5/2015, v ktorom zvýšilo dane za stavby na bývanie a drobné stavby, za chaty a stavby na individuálnu rekreáciu, za ostatné stavby vo VZN neuvedené, a tiež zvýšilo ročnú sadzbu dane z bytov. V roku 2017 bola rozpočtovaná rovnaká suma a návrh na rok 2018 predpokladá iba mierne zvýšené príjmy z tejto rozpočtovej položky. Rozpočet za rok 2017 bude s veľkou pravdepodobnosťou splnený, nakoľko k 30. 09. 2017 bolo plnenie tejto miestnej dane na úrovni 95,5 %, pričom posledná splátka bola až 30.11. 2017.

V rámci miestnych daní je dôležitou príjmovou položkou bežného rozpočtu aj **poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad** (stĺpec 4 a 4a).

Daň za komunálny odpad sa v roku 2016 zvýšila prijatím VZN č. 4/2015, a to na 0,06 € na osobu a deň, nakoľko náklady na odvoz a spracovanie odpadu sa každoročne navyšovali. Rozpočet na rok 2017 uvádza rovnakú sumu ako v roku 2016 a predpokladá jej 100 %-ný výber. Pri pohľade do tabuľky je však vidieť, že v posledných rokoch má obec problémy s výberom tohto poplatku a musí pristupovať k jeho vymáhaniu aj cestou exekúcií. Stav plnenia k 30. 09. 2017 bol 89,71 %. Nakoľko posledná splátka je splatná 30. 11. 2017, črtá sa v tomto roku o niečo lepší výber tejto dane ako v minulých rokoch. Napriek tomu rozpočtovaná suma na rok 2018 je o 2 tis. € nižšia, ako v rokoch 2016 a 2017.

Na rozdiel od daňových príjmov, **nedaňové príjmy** sa na celkových príjmoch rozpočtu obce podielajú pomerne nízkym % cca 3 – 4 %. Zahŕňame sem príjmy z prenajatých pozemkov, budov, priestorov a prenajatých strojov a prístrojov, správne poplatky, poplatky za hrobové miesta, príjmy za používanie miestneho rozhlasu a pod. Najvyšší podiel však na nich má príjem za dodávky pitnej vody obyvateľom a tiež podnikateľom PO a FO, ktorí podnikajú na území obce.

V roku 2016 sa zvýšila cena vody, čo sa v prepočte odrazilo aj v rozpočtovanej položke „vodné“ v tomto roku. Výber bol však ku koncu roka na úrovni 86,54 %. V roku 2017 bola rozpočtovaná rovnaká suma, ale z úrovne plnenia k 30. 09. 2017 (63,24 %) možno očakávať, že predpokladané 100 %-né plnenie nebude naplnené. Z uvedeného dôvodu sa na rok 2018 rozpočtovala nižšia suma, a to 27 tis., t.j. na úrovni roka 2015. Zvýšenie ceny vody malo zrejme vplyv na jej úsporu u obyvateľov obce. Údaje o vývoji vodného vidno v tabuľke č. 2 v stĺpcoch 5 a 5a.

Pomerne značnú časť bežných príjmov obecného rozpočtu tvoria **transféry zo ŠR**. Ich podiel na bežných príjmoch je cca 33 – 37 %. Ide o presun prostriedkov zo ŠR na výkon prenesených kompetencií týkajúcich sa školstva, matriky, registra obyvateľstva, ochrany životného prostredia a iné. Transféry budú tvoriť 34,75 % bežných príjmov nášho rozpočtu v roku 2018. Vzhľadom na skutočnosť, že cca 96 % z celého objemu transférov predstavujú **transféry zo ŠR na prenesené kompetencie do školstva**, v tabuľke č. 2 uvádzam práve ich vývoj za posledné roky (stĺpec 6 a 6a). Z údajov je vidieť, že suma transférov do školstva sa každoročne zvyšuje. Ich výška závisí od počtu žiakov školy a od výška normatívu na jedného žiaka. Uvedená suma sa každoročne zvyšuje nielen zvyšovaním počtu žiakov, ktorý je v podstate limitovaný záujmom rodičov o umiestnenie detí v našej ZŠ zo školského obvodu a tiež v budúcnosti možno aj kapacitou školy, ale aj navýšením normatívo.

ROZPOČET PRÍJMOV KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU

V minulých rokoch sa v rozpočte Obce Majcichov nevyskytovali kapitálové príjmy. Od roku 2016 sa už s nimi, aj keď v malom rozsahu počíta. Najčastejšie ide o príjem z predaja pozemkov. Aj v rozpočte na rok 2018 obec ráta so sumou cca 3,8 tis. €.

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

V roku 2018 obec rozpočtovala aj prevod prostriedkov z rezervného fondu, a to vo výške 246 tis. €. Tieto finančné prostriedky budú použité na krytie výdavkov kapitálového rozpočtu spolu s prebytkom bežného rozpočtu.

ROZPOČET VÝDAVKOV BEŽNÉHO ROZPOČTU

Výdavky v rozpočte obce, a to bežné i kapitálové sú zoradené podľa platnej rozpočtovej klasifikácie **schválenej opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004**, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov.

Vo východiskách spracovania stanoviska k rozpočtu na roky 2018 – 2020 som už uviedla dôvod, prečo výdavková časť rozpočtu na rok 2018 nie je vypracovaná vo forme programového rozpočtu.

Napriek tomu, že sa nemuselo prihliadať na ustanovenia ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, rozpočtované výdavky na rok 2018 sú nižšie, ako očakávaná skutočnosť v roku 2017, dosahujú 97,72 % očakávaných výdavkov roku 2017. Toto sa však vzťahuje iba na celkové výdavky obce, a vplyv na túto skutočnosť majú nižšie kapitálové výdavky. Bežné výdavky obce sú o 1,13 % vyššie, ako je očakávaná skutočnosť roka 2017, kým kapitálové sú o 7,5 % nižšie. Aj u rozpočtových organizácií sú výdavky vyššie, ako očakávaná skutočnosť roka 2017, dôvod je však iný. V procese zostavovania rozpočtu došlo k zmenám v metodike. Materská škola i školská jedáleň na rozdiel od minulých rokov uvádzajú vo svojom rozpočte aj výdavky na nákup potravín. Tieto položky sa v minulosti neuvádzali v rozpočte, príp. sa uvádzali ako mimorozpočtové položky. Okrem toho na výšku výdavkov rozpočtových organizácií má vplyv aj navýšenie tarifných plátov učiteľov.

V samotnej štruktúre výdavkov bežného rozpočtu nedošlo k výrazným zmenám.

ROZPOČET VÝDAVKOV KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU

Podľa predloženého návrhu rozpočtu na rok 2018 budú kapitálové výdavky vo výške 259 tis.€ použité na rekonštrukciu budovy materskej školy (220 tis. €), na realizáciu chodníkov a prechodov pre chodcov (17 tis. €), na realizáciu kanalizačných prípojok (15 tis. €) a na kamerový monitorovací systém (7 tis.€). Okrem toho ZŠ Jána Palárika má vo svojom rozpočte v roku 2018 aj kapitálové výdavky, a to v celkovej výške 7 tis. € určené na street workoutové ihrisko.

ZÁVER

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2018 - 2020 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi uvádzanými v časti „A“ a tiež v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami Obce Majcichov.

Pri prehodnocovaní položiek vlastných príjmov minulých rokov s rozpočtom a predpoklada-

-ným plnením roku 2017 je navrhovaný rozpočet na rok 2018 reálne zostavený. Dá sa predpokladať, že financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtovaných prostriedkov bude dostatočne zabezpečené.

Na základe uvedených skutočností **„odporúčam“** predložený **„Návrh rozpočtu Obce Majcichov na rok 2018“** Obecnému zastupiteľstvu Obce Majcichov **schváliť** a návrh viacročného rozpočtu Obce Majcichov na roky 2019 - 2020 **vziať na vedomie.**

V Majcichove dňa 05. 12. 2017

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka